

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Somogyi Ügyvédi Iroda, dr. Somogyi Orsolya által képviselt felperesnek, által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. november 4. napján meghozott 39.P.22.329/2007/61. számú ítélete ellen a felperes részéről 62.,64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 130.700 (százharmincezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a 2006. május 15. napján elszenvedett idegenhibás közlekedési balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kárai megfizetésére kérte kötelezni az alperest gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján.

Az alperes a térítési kötelezettségét nem, azonban az egyes kárigények jogalapját és összegét részben vitatta. Hivatkozott a felperes kárenyhítési kötelezettségére, annak elmulasztására.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 2.526.948 Ft-ot és kamatát, valamint 100.000 Ft + áfa perköltséget. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 2.821.900 Ft után 2006. május 15. napjától 2009. március 30. napjáig számított késedelmi kamatot, 2010. május 15. napjától véghatáridő nélkül 10.000 Ft járadékot, továbbá 60.000 Ft lejárt járadékot és ennek késedelmi kamatát. Megállapította, hogy az ítélet 1.745.948 Ft és a járadékok tekintetében előzetesen végrehajtható. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetéket és szakértői költséget az állam viseli.

Az ítélet indokolása értelmében az alperes térítési kötelezettsége a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdésén, 7. § (1) bekezdésén alapul. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján az egyes kártételekről az alábbiak szerint határozott: dologi kárra 80.000 Ft-ot, kórházi látogatási költségre 20.000 Ft-ot, ápolási, gondozási költségre 105.000 Ft-ot, művelődési költségre 20.000 Ft-ot, betegszállítási költségre 15.948 Ft-ot ítélt meg. A gyógyszerköltség iránti igényt mint alaptalan elutasította. Megállapította, hogy a felperesnél a balesetet követően bizonyos gyógyszerek használata indokolt volt, azonban a baleset idején hatályos 1997. évi LXXXIII. törvény 54. § (1), (2) bekezdése és Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a felperes a kárenyhítési kötelezettségének akkor tett volna eleget, ha az üzemi balesethez kapcsolódó 100% mértékű gyógyszer támogatást igénybe vette volna. Ennek elmulasztásnak okáról, illetve arról, hogy a teljes támogatás ellenére milyen okból merült fel gyógyszerköltsége, a felperes felhívás ellenére nem nyilatkozott. Ezért az elsőfokú bíróság a kár felmerültét nem látta bizonyítottnak. A gyógyászati eszközök körében az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján nem találta indokoltnak az ágybetét és speciális ágy bérlése költségét, ezért az erre irányuló kárigényt nem találta megalapozottnak. A traumás fűző vonatkozásában az 1997. évi LXXXIII. tv. 54. § (1), (2) bekezdés és a Ptk. 340. § (1) bekezdés alapján a támogatás igénybe vételének hiánya miatt utasította el a keresetet. Gyógytorna költsége iránti keresetet is elutasította, utalva az 5/2004. (XI. 19.) EüM. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjára, a 7. § (1) bekezdés b) pontjára, a 8. § (2)-(3) bekezdésére, 9. §-ra, a 4. számú mellékletre, amelyekre figyelemmel a felperes nem bizonyította, hogy mikor, milyen gyógytornát vett igénybe és miért nem TB támogatással. Gyógyszer járadékigényt az 1997. évi LXXXIII. tv. 54. § (1)-(2) bekezdése alapján minősítette megalapozatlannak, míg a fizioterápia tekintetében rámutatott arra, hogy a felperes nem bizonyította a szolgáltatás igénybe vételét, illetve azt, hogy a TB ellátás keretében az nem volt igénybe vehető. Háztartási és házkörüli kisegítő költségére a balesettől 2010. május 15. napjáig (4 évre havi 25.000 Ft-ot) 1.200.000 forintot, 2010. május 15. napjától havi 30.000 járadékot ítélt meg az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény és a tanúvallomások mérlegelésével. Rezszi többletköltség igényt elfogadta a többletfűtés, világítás indokoltsága alapján és megítélte az igényelt 50.000 Ft-ot. Munkavégzés erőmegfeszítéssel címén előterjesztett keresetet elutasította a Ptk. 356.§ (2)-(3) bekezdés, Pk.45. számú állásfoglalás alapján, figyelemmel a Pp. 164. § (1) bekezdésére és 141. § (6) bekezdésére is, mivel a felperes nem bizonyította a baleset előtti évben elért jövedelmét, a baleseti járadék összegét és - a 2007. év kivételével - a baleset utáni

jövedelmét. A nem vagyoni kárigényt a szakértői véleménnyel, tanúvallomásokkal alátámasztottnak tartotta, és a felperes balesetben elszenvedett nem vagyoni hátrányainak enyhítésére 4.000.000 Ft-ot látott megállapíthatónak; így az alperes 2.300.000 forint teljesítése elszámolásával 1.700.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

Az első fokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. Pontosított fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását kérte a gyógyszerköltség, a gyógyászati segédeszközök, a gyógytorna költsége, a gyógyszer és fizioterápia járadék, a háztartási és házkörüli kisegítő költsége, a munkavégzés erőmegfeszítéssel és a nem vagyoni kár vonatkozásában. Álláspontja szerint a patikaszámlákkal igazolta a támogatás mértékét, a káron szerzést kizártnak minősítette. Megítélése szerint azzal, hogy mással térített meg kárának egy részét nem a kárt enyhíti, hiszen a gyógyszerköltség felmerül, ezzel csak az alperesi teher csökken, de miután a TB az ellátás költségét visszakövetelheti, így a költséget végül az alperes viseli. Kiemelte, hogy gyógyszerköltségét kárátalányként kérte megállapítani, a gyógyhatású készítmények pontosan nem meghatározhatók, de szükségessége szakvéleménnyel alátámasztott. A gyógyászati eszközök igénybevételét dokumentumokkal alátámasztotta, kárenyhítési kötelezettségét megítélése szerint nem szegte meg, figyelemmel arra is, hogy az alperes az eredeti állapot helyreállítására köteles és a felperes lábadozását könnyítették meg az eszközök. A gyógytorna költség vonatkozásában kifejtette, hogy kára azzal nem csökkent volna, ha TB támogatást igénybe vesz, a felperes nem kötelezhető az állam, az adófizetők pénzét költeni az alperes fizetési kötelezettségének csökkentése érdekében. Állította, hogy nem a TB által biztosított gyógytorna lehetőségeket vette igénybe. Megítélése szerint a plusz gyógytorna káron szerzésnek nem minősülhet. Gyógyszer és fizioterápia járadék igénye vonatkozásában utalt a szakértői véleményre és a TB támogatás kötelező igénybe vételére vonatkozó már kifejtett álláspontjára, mely vonatkozásában a jövőbeni támogatás mikéntje nem is ismert, ezért attól a felperes teljes és feltétlen kártérítésre való jogosultsága nem függhet. Háztartási és házkörüli kisegítő költségénél az órabérekre mint köztudomású tényekre és a KSH igazolásra, a 2010. árviszonyokra hivatkozott, egyúttal kiemelte, hogy jogszabályváltozás folytán regisztráció mellett számla nélkül is lehetőség van kisegítő igénybe vételére. Az erőmegfeszítéssel végzett munka körében tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság jogértelmezését. Álláspontja szerint az erőmegfeszítési járadéknak nem feltétele, hogy a felperes keresete nominálisan csökkenjen. Utalt a csatolt baleseti járadék megállapító határozatra, amely a korábbi keresetet és a járadék összegét is tartalmazza, továbbá a baleset utáni időszakra csatolt munkáltatói és APEH igazolásra, továbbá arra, hogy a járadék megállapítását mérlegeléssel kérte megállapítani. A felperes egyéni körülményeire, életkorára, átlagon felüli aktív életvitelére, maradandó egészségkárosodására, amelyben romlás várható, nem tartotta eltűzottnak az 5.000.000 forint nem vagyoni kárigényét.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés nem alapos.

Fellebbezéssel nem volt támadott a kártérítési felelősség és az alperes térítési kötelezettségének a fennállta, továbbá a dologi károk, kórházi látogatási költség, az ápolás, gondozás költsége, művelődési, betegszállítási és rezsi költség tekintetében hozott elsőfokú döntés. Ezért a Pp. 228. § (4) bekezdés és 253. § (2) bekezdés alapján a fellebbezési kérelemhez kötöten bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság.

A fellebbezéssel támadott egyes kártételek vonatkozásában az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, melyből az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával levont jogi következtetésekkel, helytálló indokok alapján hozta meg érdemi döntését. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 254. § (3) bekezdésére figyelemmel csupán utalás az első fokú határozat indokaira. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Az alperes az ellenkérelmét nem káron szerzésre, hanem kárenyhítési kötelezettség elmulasztására alapította. A Ptk. 355. § (4) bekezdés szerint kár a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés, minden olyan költség, amely a károsultat ért hátrány kiküszöböléséhez, illetve csökkentéséhez szükséges, indokoltan felmerült költség. A Ptk. 340.§ (1) bekezdése alapján a károsultat kárenyhítési kötelezettség terheli, ennek értelmében a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható; nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. Kárenyhítési kötelezettség megszegését mulasztás is megvalósíthatja, amely a bekövetkezett káresemény hátrányos következményei, a kárként felmerülő költségek lehetséges csökkentésének elmulasztásában jelentkezik.

Tény, hogy a felperes üzemi balesetnek is minősülő balesetet szenvedett. Az üzemi baleset folytán a felperes a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 54. §-ában foglaltak alapján 100% támogatással vehetett igénybe gyógyszert, gyógyászati segédeszközt és ellátást. Az orvosi rehabilitáció céljából társadalombiztosítási támogatással igénybe vehető gyógyászati ellátásokról szóló 5/2004. (XI. 19.) EüM. rendelet 1. § (2) bekezdése a) pontjában meghatározott ellátást a 7. § (1) bekezdés, valamint a 8. § (1) bekezdés b) pontja szerinti meghatározott mértékben ugyancsak támogatott módon, illetve térítésmentesen vehette igénybe. A felperes az üzemi balesete folytán jogosulttá vált, számára ingyenes, illetve kedvezményes szolgáltatások igénybe vételére, amelynek folytán a saját költségei, balesettel okozati összefüggésben felmerülő kiadásai, így kára csökkent volna. Mindebből következően azzal, hogy a felperes nem vette igénybe az ingyenes, illetve kedvezményes társadalombiztosítási ellátásokat, megszegte a kárenyhítési kötelezettségét. Így nem tarthat alappal igényt mindazon költségei

megtérítésére, amelyek a társadalombiztosítás keretében megtérültek volna vagy az ingyenes ellátás folytán költségként nem jelentkeztek volna. A felperes mindezzel szemben nem bizonyította, hogy a fentiek szerinti társadalombiztosítási ellátásokra nem lett volna jogosult, illetve a térítésmentes egészségügyi szolgáltatást nem tudta igénybe venni.

A kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság a gyógyszerköltség, a gyógyászati segédeszközök, a gyógytorna, a fizioterápia címén igényelt károk vonatkozásában helytállóan jutott a Ptk. 340. § (1) bekezdés alkalmazásával arra a következtetésre, hogy a felperes önhibájából nem érvényesítette a jogszabályok alapján őt megillető jogosultságokat, így a kárenyhítési kötelezettség megszegése e körben a kereset elutasítását eredményezi.

A gyógyászati segédeszközök tekintetében kár és ezen belül a szükséges és indokolt költségek felmerültének bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a felperest terhelte, mely tekintetében köztudomású ténynek nem lehet tekinteni egy adott sérüléssel okozati összefüggésben felmerülő gyógyászati segédeszközök indokoltságát; az szakértői kérdés. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy az aggálytalan orvosszakértői vélemény a speciális ágybetét és az ágy szükségességét nem támasztotta alá. Ebből következően nem tekinthető olyan szükséges és indokolt költségnek, amely az alperesre áthárítható lenne.

A háztartási és házkörüli kisegítő költsége címén megítélt összeg, illetve járadék összegét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével állapította meg. A felperes a nehéz háztartási, házkörüli munkák végzésére vált alkalmatlanná. A négytagú családban így lényegében a férfimunkák pótlása vált szükségessé. Arra adat nincs, hogy a felperes kiesett munkáját nem családtag végzi, hanem fizetett alkalmazott. Ennek hiányában a csatolt KSH adatok és a felperesnek a számla nélküli szolgáltatás igénybe vétele lehetőségére tett előadása súlytalanok. A Ptk. 359. § (1) bekezdésére is figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított összecszerűség felemelésére a másodfokú bíróság kellő indokot nem látott.

Az erőmegfeszítés önálló járadékigényt nem alapol meg. A Ptk. 356.§ (1) bekezdés szerint, akinek munkaképessége baleset folytán csökkent, csak akkor követelhet járadékot, ha a baleset utáni keresete (jövedelme) a baleset előtti keresetét - neki fel nem róható okból - nem éri el. A (2) bekezdés alapján a balesetből eredő munkaképtelenség vagy munkaképesség-csökkenés esetében járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni. A (3) bekezdés kimondja, hogy a járadék megállapításánál a balesetért felelős személy javára nem vehető figyelembe az a kereset (jövedelem), amelyet a balesetet szenvedett személy a balesetből eredő jelentős testi fogyatékossága ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel ér el.

A Ptk. 356. § (3) bekezdése közvetlenül nem a baleseti járadék jogalapjára vagy feltételeire, hanem a járadék alapjául szolgáló keresetvesztesség számításának módjára, ezen belül a baleset utáni jövedelem figyelembe vehető összegének meghatározására tartalmaz rendelkezéseket. A rendkívüli munkateljesítmény

önállóan nem lehet alapja a járadékigénynek, csak a kártérítésre vonatkozó más rendelkezésekkel együtt alkalmazható. A Ptk. 356. § (1) és (3) bekezdésének együttes alkalmazásából következik, hogy a rendkívüli munkateljesítményből származó speciális jogkövetkezmények levonásához mind az Ptk. 356. § (1) bekezdésben, mind a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek fenn kell állniuk. A baleset előtti és utáni jövedelem közötti különbséget vizsgálata során e feltételek fennállása akkor is megállapítható, ha a keresetkülönbséget csak a rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelem figyelmen kívül hagyásával mutatható ki.

Mindennek alapján a járadék megállapításához nélkülözhetetlen a baleset előtti és utáni jövedelem pontos feltárása. A járadék megállapítása mérlegelésen nem alapulhat. A felperes az elsőfokú bíróság Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatása ellenére sem csatolt a baleseti járadékot megállapító határozaton és a 2007. évi adóbevalláshoz munkáltatói igazoláson túlmenő jövedelemigazolást. A felperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. A baleseti járadék megállapító határozat indokolásában megjelölt baleset előtti havi átlagkereset a Ptk. 356. § (1) és (3) bekezdése szerinti járadék megállapításhoz szükséges átlagkereset megállapításául nem szolgálhat. Az 1997. évi LXXXIII. törvény 59. § (4) bekezdése és a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 11/B. § rendelkezései konkrétan meghatározzák az átlagkereset számításának módját, amely így a baleseti járadék megállapításának alapjául szolgálhat, de a Ptk. 359. § (1), (3) bekezdése szerinti járadék számításának alapját nem képezheti, és abból nem is vonható következtetés a tényleges baleset előtti jövedelemre, amely a Ptk. 356. § (1), (3) bekezdés szerinti járadék alapjául szolgálhat. A Pp. 141. § (6) bekezdésére is figyelemmel a rendelkezésre álló adatok alapján a felperes baleset előtti jövedelme és a baleset utáni években elért jövedelme bizonyossággal nem állapítható meg. E jövedelem igazolható, a járadék pedig az igazolt jövedelmi adatokkal a fentiek szerint számítással pontosan meghatározható lett volna. Ezért a felperes alaptalanul hivatkozott a mérlegeléssel történő megállapításra, mivel a Ptk. 359. § (1) bekezdése szerinti általános kártérítés törvényi feltételei nem álltak fenn.

A nem vagyoni kártérítés összegét is támadta a fellebbezés. Az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte a felperes baleseti sérüléseit, ezzel összefüggésben a felperest ért fizikai, életvitelbeli hátrányokat, változásokat, amelyek a felperes életkora, a baleset előtti életvitele alapján és a balesetkori értékviszony tükrében sem adnak alapot az elsőfokú bíróság által megállapított kárpótlás felemelésére.

Mindezek kiemelésével a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében a Pp. 254. § (3) bekezdésre is tekintettel helybenhagyta.

A másodfokú perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdés és 75. § (2) bekezdés alapján határozott, a fellebbezési pertárgy érték és a kifejtett jogtanácsosi tevékenység alapján.

A tárgyi költségmentesség folytán le nem rótt fellebbezési illetékről az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. § szerint rendelkezett.

Budapest, 2011. június 30.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.  
sk.

Dr. Molnár Ágnes

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné  
bíróügyi ügyintéző